

16.1.2020

1544/06.02/2019
MMM039:00/2019

Jakelussa mainitut

KANSALLINEN VESIHUOLTOUUDISTUS

Asettaminen

Maa- ja metsätalousministeriö on tänään asettanut hankkeen kansallisen vesihuoltouudistuksen toteuttamiseen.

Toimikausi

16.1.2020 – 31.12.2022

Tausta, tavoitteet ja tehtävät

Toimiva vesihuolto on kriittinen toiminto niin jokaiselle Suomen asukkaalle kuin edellytys elinkeinoille ja yhteiskunnan välttämättömille toiminnoille kuten sairaanhoidolle. Vesihuoltopalvelujen häiriöttömyys ja riskien nykyistä parempi hallinta vaativat pikaista puuttumista alan haasteisiin, joita ovat mm. osajien puute ja resursointi, puutteellinen päätöksenteon tietopohja, riittämätön varautuminen tulevaisuuden investointeihin sekä ulkopuolisten palvelujen vähäinen käyttö. Toisaalta tulevaisuuden haasteiden parempi ennakointi ja alan uudistuminen voivat myös luoda uutta liiketoimintaa suomalaisille vesihuoltoalan yrityksille ja toimijoille.

Vesihuoltokentän uudistamistarpeesta on tehty viime vuosina monia selvityksiä, joista keskeisimmät ovat Vesihuollon suuntaviivat 2020-luvulle (2017), VNTEAS-hankkeena toteutettu "Tulevaisuuden kestävä vesihuolto – ennakointi, ohjaus ja järjestäminen" sekä Rakennetun omaisuuden tila 2019 (ROTI) –raportti. Myös Eduskunta on mietinnössään kiinnittänyt eri ajankohtina huomiota vesihuoltoverkoston korjausvelkaan. Vuonna 2018 valtiovarainvaliokunta korosti mietinnössään vesihuollon omaisuudenhallinnan, uuden teknologian hyödyntämisen, hyvän taloudenpidon ja johtamisen merkitystä sekä edellytti maa- ja metsätalousministeriön edesauttavan laitosten yhteistyökehityksessä tai kokoamisessa suuremmiksi kokonaisuuksiksi (VaVM 28/2018 vp).

Kansallisella vesihuoltouudistuksella etsitään ratkaisuja Suomen vesihuollon uudistamiseen ja toimintaympäristön muutosten ennakointiin. Tavoitteena on varmistaa kaikille vesihuoltolaitosten asiakkaille turvallinen ja laadukas vesihuolto. Samanaikaisesti tavoitteena on ottaa harppauksia kohti Suomen vesihuoltolaitosten ilmastoneutraaliutta ja resurssiviisautta hyödyntäen uuteen teknologiaan ja kiertotalouteen perustuvia ratkaisuja.

Kansallisen vesihuoltouudistuksen toteuttamisen keinot voivat olla mm. säädösmuutoksia, yhteistyön tiivistämistä alan sisällä, hallinnonalojen välillä sekä energia- ja jätehuoltosektorin kanssa, vesihuoltokentän rakenteen vahvistamista, omaisuuden hallinnan ja tiedolla johtamisen kehittämistä, valvontakäytäntöjen uudistamista, omistajaohjauksen kehittämistä, koulutusta, tutkimusta, laatutyötä, valtion tukea kokeilu- ja pilottihankkeille ja viestintää.

Tavoitteiden toteuttaminen vaatii vahvaa sitoutumista ja työtä hankkeessa mukana olevilta hallinnonaloilta, valtakunnallisilta ja alueellisilta sidosryhmiltä ja viime kädessä kunnilta ja vesihuoltolaitoksilta. Uudistustyössä koordinoidaan tarpeellisten toimenpiteiden toteuttamista yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Ensimmäisenä toimenpiteenä arvioidaan voimassa olevan vesihuoltolainsäädännön sekä siihen liittyvien muiden säädösten toimivuus 31.5.2020 mennessä. Kansallisen vesihuoltouudistuksen toteuttamiseksi laaditaan ohjelma 31.10.2020 mennessä.

Organisointi

Johtoryhmä ohjaa kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelman valmistelua sekä päättää sen julkaisemisesta. Johtoryhmä seuraa ja ohjaa työn kuluessa toimeenpantaviksi tulevien toimien toteuttamista. Johtoryhmä perustaa tarpeen mukaan valmisteluhankkeita ja asettaa näille projektiryhmät sekä kutsuu ja kuulee asiantuntijoita.

Johtoryhmän puheenjohtajana on kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio maa- ja metsätalousministeriöstä.

Jäsenet

erityisasiantuntija Jussi Lammassaari, valtiovarainministeriö
vesihallintoneuvos Minna Hanski, maa- ja metsätalousministeriö
neuvotteleva virkamies Jarkko Rapala, sosiaali- ja terveysministeriö
varalla johtaja Jari Keinänen, sosiaali- ja terveysministeriö
neuvotteleva virkamies Ari Kangas, ympäristöministeriö
varalla neuvotteleva virkamies Antton Keto, ympäristöministeriö
johtaja Jyrki Hakola, Huoltovarmuuskeskus
varalla valmiusasiamies Riku Juhola, Huoltovarmuuskeskus
yhdyskuntatekniikan päällikkö Paavo Taipale, Suomen Kuntaliitto
varalla erityisasiantuntija Tuulia Innala, Suomen Kuntaliitto
hallituksen puheenjohtaja Jyrki Kaija, Vesilaitosyhdistys
varalla toimitusjohtaja Osmo Seppälä, Vesilaitosyhdistys
johtaja Karoliina Laakkonen-Pöntys, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
varalla johtaja Jari Mutanen, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
johtava vesitalousasiantuntija Riitta Syväälä, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, johtoryhmän sihteeri

Visioryhmä laatii ohjelman kansallisen vesihuoltouudistuksen toteuttamiseksi sekä huolehtii sen tehokkaasta toimeenpanosta. Ohjelmassa asetetaan tarkemmat tavoitteet uudistukselle sekä selvitetään eri keinot tavoitteisiin pääsemiseksi. Visioryhmä arvioi tarvittavien taustaselvitysten tarpeen vesihuoltoalan tilanteen ja kansainvälisten kokemusten selvittämiseksi sekä suunnittelee ja vaiheistaa ohjelman toteutumisen. Visioryhmä järjestää työpajoja sekä tarvittavan sidosryhmäyhteistyön sekä kuulee tarpeellisia asiantuntijoita kuten esimerkiksi tutkimussektorin ja yritysten edustajia ohjelman laatimiseksi ja toteuttamiseksi. Visioryhmä huolehtii myös hankkeen viestinnän koordinoinnista.

Visioryhmän vetäjä on vesihallintoneuvos Minna Hanski maa- ja metsätalousministeriöstä.

Jäsenet:

neuvotteleva virkamies Katri Vasama, maa- ja metsätalousministeriö
neuvotteleva virkamies Jarkko Rapala, sosiaali- ja terveysministeriö
varalla johtaja Jari Keinänen, sosiaali- ja terveysministeriö
neuvotteleva virkamies Ari Kangas, ympäristöministeriö
varalla neuvotteleva virkamies Antton Keto, ympäristöministeriö

erityisasiantuntija Tuulia Innala, Suomen Kuntaliitto
varalla yhdyskuntatekniikan päällikkö Paavo Taipale, Suomen Kuntaliitto
 kaupungininsinööri Maini Väisänen, Mikkelin kaupunki
 vesihuoltojohtaja Juha Hiltula, Kemin Energia ja Vesi Oy
varalla toimitusjohtaja Elina Antila, Porvoon vesi
 toimitusjohtaja Osmo Seppälä, Vesilaitosyhdistys
 puheenjohtaja Vesa Arvonen, Suomen Vesihuolto-osuuskunnat ry
varalla toiminnanjohtaja Nina Pimiä, Suomen Vesihuolto-osuuskunnat ry
 ylitarkastaja Jaana Kilponen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
varalla ylitarkastaja Ari Markkanen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
 johtava vesitalousasiantuntija Jyrki Lammila, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Visioryhmän sihteerinä toimii vesitalousasiantuntija Elina Mäkäläinen Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen johto- ja visioryhmän sekä johtoryhmän asettamien projektiryhmien työ tehdään virkатыönä ilman eri palkkioita. Osallistuvat tahot vastaavat työhön osallistumisesta aiheutuvista kustannuksista.

Hankkeen toimeenpanovaiheen kustannukset katetaan virkатыönä sekä maa- ja metsätalousministeriön tarkoitukseen osoittamista erillismäärärahoista.

Maa- ja metsätalousministeri

Jari Leppä

Vesihallintojohtaja

Kai Kaatra

JAKELU

Johto- ja visioryhmiin nimetyt henkilöt

TIEDOKSI

Maa- ja metsätalousministeriön osastot ja toimialat
 Valtiovarainministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Ympäristöministeriö
 Huoltovarmuuskeskus
 Suomen Kuntaliitto
 Vesilaitosyhdistys
 Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry
 Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
 Mikkelin kaupunki
 Kemin Energia ja Vesi Oy
 Porvoon vesi